

Oratio anniversaria Harveiana: in Theatro Regii Medicorum Londinensium Collegii habita, ad diem XVIII Octobris, MDCCXXIII. Adjecta est Dissertatio de nummis quibusdam a Smyrnaeis in medicorum honorem percussis / [by E. Chishull].

Contributors

Mead, Richard, 1673-1754.
Chishull, Edmund, 1671-1733.

Publication/Creation

[Lugd. Batv.] : Boutesteiniana, 1725.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/sfex7vx2>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

B. xxiv Har

MEAD, R.
C

ORATIO

ANNIVERSARIA

ARVEIANA

1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30540616>

ORATIO

ANNIVERSARIA

HARVEIANA.

ORATIO

ANNIVERSARIA

PARVÉLIA

77871
RICHARDI MEAD,

Med. Doct. Coll. Medicorum Londin.

& Reg. Societ. Socii

O R A T I O
ANNIVERSARIA
HARVEIANA:

In T H E A T R O

Regii Medicorum Londinensium Collegii

H A B I T A,

Ad Diem xviii Octobris, MDCCXXIII.

Adjecta est

DISSERTATIO

De **NUMMIS** quibusdam a **SMYRNAEIS**
in Medicorum honorem percussis.

Ex Thesouro Regis Galliarum

Ex Officina **BOUTESTEINIANA,** 1725.

O R A T I O

ANNIVERSARIA

HARVEIANA

IN THEA TRO

Regii Medicorum Londinensis Collegii

HABITAT

Ad Decem xviii Octobris, mdcxxviii.

Har. Or.

D I S S E R T A T I O

DE NUMERIS, quibusdam a SMYRNAENSIS

in Medicorum horum peritibus

Ex Officina BOUTSTEDIANA

PRAESIDI ILLUSTRISSIMO
SOCIISQUE DOCTISSIMIS
REGII MEDICORUM LONDINENSIIUM COLLEGII
DE ARTE MEDICA INDIES OPTIME MERENTIBUS
ORATIONEM HANC
IN PRAESTANTISSIMORUM HOMINUM LAUDEM
QUI MAXIMIS SUIS BENEFICIIS
ARTEM ILLAM SUSTENTARUNT
AMPLIFICARUNT ET ORNARUNT
HABITAM
L. M. Q. D. D. D.
RICHARDUS MEAD.

PRÆSIDI ILLUSTRISIMO

SOCIISQUE DOCTISSIMIS

REGII ACADEMICI LONDINENSIS COLLEGII

DE ARTE MEDICINÆ OPTIME MERITIS

ORATIONEM HANC

IN PRÆSENTISSIMORUM HOMINUM LAudem

QUI MAXIMIS SUI BENEFICIIS

ARTEM ILLAM SUBLEVAVUNT

AMPLIFICAVUNT ET ORNAVUNT

HABITAM

LOND. M.D.C.C.

RICHARDUS MEAD

ILLUSTRISIME PRAESES,
COLLEGAE SPECTATISSIMI,
AUDITORES HUMANISSIMI,

SI, quantam vim habent ad
humanas mentes amore lau-
dis ac gloriae incitandas ma-
gnarum virtutum exempla,
tantum ego ingenii & eloquentiae in
laudandis illis heroibus, quorum ho-
die nobis commemoranda sunt bene-
ficia, afferre possem; haudquaquam
sane vereretur, ne aut illorum meritis
parum conveniens, aut vestris auribus
minus grata, quam nunc habiturus
sum, foret oratio. At vero, cum haec
res longe aliter se habeat, & neque
natura aptus, neque usu instructus ad

dicendum, jussu vestro hoc muneris susceperim; ne importuna artis affectatione vobis sim taedio, historici potius, quam oratoris partes agens, honores medicinae recensebo; & per quos maxime reges aut principes, & quos apud populos, creverit salutaris hujus professionis gloria, in brevi quasi tabella vobis proponam. Et dum hoc faciam, partem laudis istius haud infimam nostrae genti merito attribui debere manifeste ostendam; quo nihil aut mihi ad recitandum jucundius, aut vobis, opinor, ad audiendum acceptius, aut omnibus nobis ad praedicandum honestius esse potest.

Ab Aegyptiis autem, antiquissimis illis omnis fere sapientiae magistris, incipiam; apud quos tanto fuit in honore ars nostra, ut ne reges quidem ipsi illam facere infra dignitatem suam existimaverint. Osirin & Isin in primis reginam medendi peritia excelluisse

luisse accepimus. Post horum tempora medicis ex publica pecunia dabantur praemia; & *Sacri* titulum ferebat liber, in quo descriptae fuerunt leges, ad quas morbis acutis laborantes curare licebat ^a.

GRAECI uti artes omnes subtilius: quam Aegyptii excoluerunt; ita praefertim medicinam, quae ex cognitis paucarum herbarum viribus, & populari experientia constabat, in scientiam redegerunt. Fama celebres apud eos antiquitus fuerunt scholae non paucae, Rhodia cum primis, Crotoniensis, Cnidia, Coa, & Smyrnaea. Crotoniensem illustravit Democedes, cui Darius rex Persarum, inter captivos apud ipsum agenti, acceptum restitutae sanitatis beneficium magnis divitiis & honoribus rependit; non sine insigni humanitatis, qua nihil magis medicum

^a Diod. Sicul. l. I. p. m. 74.

cum commendat, in Democede exemplo. Cum enim rex medicos Aegyptios, qui se in principio morbi imperite tractassent, occidi jusserat; ille culpaе hujus veniam impetravit, & gratiae loco habuit concessam illis cum vita libertatem ^b.

CAETERARUM autem omnium gloriam Coae obscuravit scholae felicitas, postquam ex illa prodierat, qui primus hanc disciplinam a studio sapientiae separavit, divinus Hippocrates. Magno nomini adsurgimus omnes! & parentem medicinae veneramur! qui non tantum sapientissimis praeceptis artem hanc formavit, sed & ipse vita & moribus perfectissimi medici exemplar expressit. Tanto itaque viro maximos honores delatos minime miramur, neque hos tantum a Cois suis, qui imagine ipsius nummos

^b Herodot. lib. 3. c. 129, &c.

mos signarunt ^c, sed etiam ab universa Graecia; quae communi concilio, quod *venientem ab Illyriis pestilentiam praedixerat*, discipulosque ad auxiliandum circa urbes dimiserat, honores illi, quos Herculi, decrevit ^d. Civem porro adscripserunt Athenienses, auro coronarunt, & victum illi & posteris in Prytaneo dederunt ^e, qui honos in Graecia maximus habebatur. Athenienses enim, cultissimi scientiarum aestimatores, hanc artem plurimi semper fecerunt; apud quos antiqua lege cautum fuit. *Ne quis servus, neve qua foemina medicinam disceret* ^f. Et tam ab iis, quam ab aliis Graeciae civitatibus, honores & immunitates eximiae publicitus medicis concedebantur ^g.

HINC maximi omni aevo apud
Graec-

^c Vid. Numm. in Titul.

^d Plin. N. H. l. 7. c. 37.

^e Soran. in Vit. Hippocrat.

^f Petit. Leg. Artic. l. 3. tit. 8.

^g Lucian. Abdicat. p. m. 457.

Graecos viri medicinam callere laud
 sibi duxerunt. Pythagoras & Demo-
 critus primi omnium de virtutibus
 herbarum scripsere ^h. Aristoteles, hae-
 reditario quasi jure ad se pertinere hanc
 artem ratus (ab Aesculapio enim ge-
 nus duxit ⁱ) medicinam non didicit
 tantum, sed & factitavit ^k; librosque
 de plantis, de anatomicis, & *ιατρικῶν*
 etiam edidit ^l. Quin & medendi pe-
 ritia Magni Alexandri benevolentiam
 sibi primum conciliavit; quem cum
 gravi morbo oppressum liberasset, hanc
 ab eo facultatem rex invictissimus do-
 ceri voluit; neque illam interdum exer-
 cere vile, aut a summa sua dignitate
 alienum, judicavit ^m. Crevit postea
 haec laus in familia Aristotelis, cujus
 ex filia nepos, nomine Erasistratus,
 magnum consecutus est famam. Is
 se-

^h Plin. l. 25. c. 2.

ⁱ Diog. Laert. in Vit.

^k Aelian. Var. Hist. l. 5. c. 9.

^l Diog. Laert. ibid.

^m Plutarch. in Vit. Alex.

sectam longe celeberrimam condidit ;
 quam in schola Smyrnaea , jam antea
 memorata , ad suam fere aetatem , quo
 tempore illi praesidebat Hicesius , Stra-
 bo floruisse tradit ⁿ. Tam insignis
 porro fuit , qui in hac urbe medicis
 habebatur honos , ut mihi sane gratu-
 ler , qui , hanc occasionem nactus ,
 notitiam illius ex antiquitatis tenebris
 jam primus in lucem proferam. Ho-
 nos autem , quem dico , is erat , quo
 communiter cum praetoribus , sum-
 mis nimirum urbis magistratibus , or-
 nabantur , ut nomen eorum nummis
 imprimeretur. Praeterea quo magis
 ostenderent Smyrnaei , in quanto pre-
 tio esset apud eos ars nostra , medico-
 rum nomina deorum salutarium ima-
 ginibus in nummis adjungi volebant ;
 quorum multi ex altera parte caput Hy-
 giae , ex altera vero Jovis Aesculapii
 effigiem cum perspicuis medendi artis
 in-

ⁿ Geogr. lib. 12. sub finem.

insignibus exhibent. Neque Erasistratos suos tantum ita honestabant; sed nonnullis etiam aemulae Herophileorum scholae, quae iisdem aetatibus in loco procul dissito, *fanum Mensis Cari* appellato, inter Laodiceam ad Lycum & Carura, magna cum laude florebat^o, eundem honorem tribuebant P.

A Graecis ad Romanorum tempora devenientibus minus augusta primo intuitu, & parum laeta sese offert rerum nostrarum facies. Servos fuisse, qui primi Romae medicinam fecerunt, vulgo creditur; & pulsos urbe exulasse medicos, Catone censore, scriptis prodiderunt nonnulli. Haec, in opprobrium artis prolata, quodnam habeant fundamentum, operae est disquirere. De servitute mox dicam: primum autem de exilio quaestionem, calumniam rectius dixerim, paucis expe-

pe-

^o Strabo dict. loc.

^p Vid. Dissert. ad finem adject.

pediam. Nulla certe veterum anna-
 lium fide, nullis antiquorum monu-
 mentorum indiciis nititur hoc com-
 mentum. Primus, quod sciam, in
 vulgus edidit vanissimus ille *De vanita-
 te scientiarum* scriptor, Cornelius Agrip-
 pa ^q. Ansam vero ad hoc fingendum
 dedit Plinius ^r, qui *populum Romanum*
ultra sexcentimum annum sine medicis de-
gisse, & expertam tandem damnasse medi-
cinam, adductis etiam Catonis ad Mar-
 cum filium adversus hanc artem dicte-
 riis, memoriae mandavit. Tantum
 autem valuisse aut atrocem animum,
 aut auctoritatem Catonis, ut medicos
 urbe pelleret, nusquam legimus. Ne-
 que damnavit omnem medicinam po-
 pulus; sed in ea, quae manu curat,
 lecandi urendique saevitiam (quam
 tamen ipsa non raro imperat miseri-
 cordia) ut novam, & aspectu terribi-
 lem improbavit.

S E D

^q De Van, Scient, cap. 83.

^r Nat. Hist. l. 29. c. 1.

SED missum faciamus hoc convici-
 um, quod non semel antea dilue-
 runt viri eruditi; & qualis fuerit me-
 dicorum Romae degentium conditio,
 praesertim num servilis, paululum di-
 spiciamus. Romani artes omnes a
 Graecis acceperunt, & fero quidem,
rudī scilicet & bellicosa civitate non magno-
pere liberalibus disciplinis vacante^f. Nec
 grammaticam quidem, aut poeticam,
 ante annum quingentesimum excolue-
 runt^g. Primus autem, anno supra
 quingentesimum tricesimo quinto,
 medicus e Peloponneso Romam venit
 Archagathus; cui is honor habitus est,
 ut *jus Quiritium ei datum sit, & taberna*
in compito Acilio emptā ob id publice^u.
 Magna seculo sequenti fama fuit Ascle-
 piadis Bithyni, tam dicendi quam me-
 dendi arte insignis, quo se medico a-
 micoque usum fuisse L. Crassus apud
 Ci-

^f Sueton. Lib. de illust. grammat. in princ.

^g Cic. in Brut. c. 18. & Tuscul. Quaest. in princip. ubi
 vid. not. Davissii.

^u Plin. N. H. l. 29. c. 1.

Ciceronem testatur ^x; ex cujus etiam posteris, ut videtur, *Calpurnius Asclepiades*, a divo Trajano parentibus, sibi, & fratribus septem civitates impetravit ^y. Neque diu post, cum jam quotidie quaestus causa ex Graecia Romam adirent medici, Julius Caesar, in cujus manus tunc temporis summa rerum potestas devenerat, omnes hanc artem professos civitate donavit ^z. In servos autem id beneficium fuisse collatum, vel suspicari, ut cum viro inter literatos principe loquar, *nimia est stultitia* ^a. Nihil igitur servile, aut tenue quidem, artem nostram adhuc dedecorat. Sed ut plane, & sine fūco, totam rem dicam; simul cum ingenuis multis & doctis viris non pauci scientia & fortunae bonis inferiores illis temporibus Romam veniebant;

^x De Orat. l. i. c. 14.

^y Inscript. antiq. apud Spon. Recherch. Curieus. Dissert. 27.

^z Suet. in Vit. c. 42.

^a Casaub. in dict. vit. Suet. c. 4.

bant; qui, etsi non medicamentis, sed manu curarent, medici tamen appellabantur. Hi in divitum & magnatum clientelam se conferebant, & servi agebant, donec civitatem consequerentur; inde liberti, nomen familiae alicujus Romanae sibi adsciscere solebant; neque raro, si ingenium studio literarum excoluissent, morbis etiam internis medebantur, & in medicorum clinicorum censum veniebant. Tali conditione fuit Antonius Musa, cui, postquam ejus opera ex ancipiti morbo convaluerat Octavius Augustus, statuam, aere collato, populus Romanus posuit ^b. Augustus quoque ei jus annuli aurei, & immunitatem non ipsi tantum, sed omnibus medicinam profitentibus, in posterum tempus concessit ^c.

Non igitur ars erat servilis apud
Ro-

^b Sueton. in Vit. Aug. c. 59.

^c Dio. H. R. l. 53. sub. fin.

Romanos medicina; sed liberalis, & tanto in honore, ut etiam pars ejus chirurgica, quae a servis, & exili forte hominibus exerceri poterat, libertatem saepe daret, & magnas opes. Haud exigua sane iis temporibus erant medendi facultatis praemia. Principum medicis annua statuebatur merces. Iis autem, referente Plinio, *imputavit Stertinius, quod quingentis sester-tium millibus*, pecuniae nostrae plusquam ter mille & sexcentis libris, *contentus esset; cum sexcenta quaestu urbis sibi esse, numeratis domibus, ostenderet*^d. Ipse vero & frater ejus sua pecunia Neapolin operibus exornarunt, & tamen *census trecenties centena millia sester-tium haeredi reliquere*^e. Omitto plura exempla memorare, neque vobis Cassios, Calpetanos, Arruntios, Albutios, Rubrios sistam, Romana nomina, quae professione medicinae & opi-

d Lib. 29. c. 1.

e Ibid.

opibus claruerunt. Praeterire autem nequeo, in nummis Rubriorum conspici anguem, deae Salutis signum, monumentum, ut videtur, familiae sibi medicinae laudem vindicantis. Miror itaque in nummis istis explicandis neque Patinum, neque Vaillant, viros de re nummaria optime meritos, hanc, arti suae adeo honorificam, inter alias ejus rei causas longius petitas attulisse ^f. In summa, ita non semper tenui fortuna homines Romae erant medici, ut etiam imperatorum saepe amici essent & familiares ^g.

NEQUE putet quisquam gratia tantum singulari in hunc aut illum collocata fuisse, qualia diximus beneficia; arti habebatur honos, & universis eam profitentibus dabantur immu-
ni-

^f Vid. Patin. & Vaill. Fam. Rom.

^g Vid. Spon. Recherch. Curieus. Dissert. 27.

nitates. Collegium enim, sive scho-
lam, ut vocabatur, medicorum in
urbe fuisse, ex antiquis marmorum
inscriptionibus apparet^h. Quales au-
tem legibus dabantur illis immunita-
tes, veterum jurisconsultorum libri
nos docent. Exempla e multis pauca
tantum proferam. Constantini Mag-
ni imperatoris extat hoc rescriptum:
*Medicos, & maxime archiatros, gramma-
ticos, & doctores legum, una cum uxo-
ribus & filiis, nec non & rebus, quas
in civitatibus suis possident, ab omni fun-
ctione, & ab omnibus muneribus, vel civi-
libus vel publicis, immunes esse praecipi-
mus; & neque in provinciis hospites reci-
pere, nec ullo fungi munere, nec ad judi-
cium deduci, vel exhiberi, vel injuriam
pati; ut si quis eos vexaverit, poena arbi-
trio judicis plectaturⁱ. Nec novo pror-
sus favore his omnibus beneficiis tum*
pri-

^h Mercur. Art. Gymn. L.1. c. 7.

ⁱ Leg. 6. Cod. de profess. & med.

primum facultas haec salutaris honestabatur. Jam ante enim *medicis & philosophis, ne hospitem reciperent, a principibus fuisse immunitatem indultam*, imperatores Vespasianus & Hadrianus rescripserant ^k. Item Antoninus Pius a muneribus civilibus & publicis *immunes esse medicos* jusserat ^l. Deinde post hos omnes Julianus, qui, nisi nomini maculam fixisset hostile erga Christianos odium, inter sapientissimos imperatores jure censeretur, non sine honorifico utilitatis artis nostrae testimonio, superiorum principum decreta de medicis, lege lata, sancivit, eosque a curialibus muneribus liberos esse voluit ^m. Sed de rebus medicis apud populum terrarum orbis dominum satis, opinor, dictum fuit.

SI medicinae autem tempora, &
va-

^k Leg. ult. §. ult. ff. de mun. & hon.

^l Leg. 6. §. 2. ff. de excusat.

^m Vid. Julian. Epistol.

varias quasi aetates spectemus, ad Arabes jam, simul cum armis literarum studia agitantes, nos deducit orationis filum. Iis enim seculis, quibus foeda barbaries caeteras fere nationes obduxerat, penes eos permansit artis hujus scientia. Deficiunt quidem hac in parte annales medici, & linguae suae difficultatibus involuta in bibliothecarum forulis latent, quae de medicorum historia gentis illius scriptores memoriae mandarunt, aliquando forsan in lucem protrahenda. Speciminis autem loco ex ineditis illorum monumentis observare libet, imperatoris medico annuo stipendio fuisse *quindecies centena millia drachmarum*ⁿ; quae, si ad nostram

pe-

ⁿ Osaibea De vitis medicorum, ms. Arab. Drachmae autem hic non Atticae, sed Arabicae, intelligi debent; quarum hae, si Golio credamus in Lex. Arab. tertia parte illis sunt leviores. Nec longe discrepat Gravii sententia, qui, ex comparatione cum granis nostris discrimen petens, veterem Atticorum drachmam grana 67

Ara-

pecuniam exigantur, plusquam tricies mille librarum summam conficiunt. Ingentem sane, & forsan vix credibilem esse hanc principum munificentiam, quis dicet. At non tam ministri, quam consilarii, imo affines regum, apud eos habebantur medici; & terrarum redditus, & urbium praefecturae illis saepe in mercedem cedebant.

POSTQUAM, renascentibus literis, antiqui doctrinae fontes recludi, & in Italia primum, inde & in caeteris Europae regionibus, fervere studia scientiarum coeperunt, apud alios & alios populos medicina honores varios sortita est; utque gloria aluntur artes, ita haec semper accepta beneficia magnis in rempublicam utilitatibus rependit. Longum esset scholae Sa-

Arabicam vero $47\frac{4}{3}\frac{1}{5}$ exaequare statuit. Vid. *Greaves's Discourse of the Roman Denary*, p. 61, 115.

Salernitanae, Bononiensis, Patavinae, Montis Pessulani, Parisiensis, & aliarum quam plurimum jura & immunitates explicare; verum illud memorare juvat: ut nusquam honoratior, quam apud nos, extitit medicina; ita nullum collegium, absit verbis invidia, virorum ingenio & doctrina excellentium hoc nostro fuit teracius.

AMPLISSIMUS hic dicendi campus sese aperit; sed monet me praescriptum munus, ne exiguum hoc temporis spatium, de medicis optime meritorum memoriae sacrum, medicorum praeconiis effluere sinam; dicant potius exteri, quantum per Anglorum labores in medicinae studio ipsi profecerint. At quidni dicam rara felicitate id nobis contigisse, ut, qui hic salutaris scientiae lumina clauerunt, iidem dignitatis nostrae auctores & custodes beneficentissimi cele-

celebrentur? Ecquis Linacro, qui sub auspiciis regis invictissimi, Henrici octavi, primus nos auctoritate instruit, sapientio-rem, & literis cultio-rem dicet quempiam? Ecquis Caio, qui insignia potestatis ad decus & ornamentum addidit, arte praestantio-rem? An Harveio, qui potentiam opibus auxit, sagaci ingenio, & naturae scientia, ullum inveniemus parem? Hi nimirum veterum sapientium more, relictâ patria, terras alio sole calentes adierunt, Italiam in primis, antiquum illud Musarum sacrarium; ubi parum illis fuit omne disciplinarum genus toto pectore haurire, & domum adferre; adhuc majora animo conceperunt, formam nempe reipublicae medicae, qua in unum corpus, quasi membra, coirent artis professores. Amant enim societatem scientiae; & concordia, tanquam communi anima, vigent. Hinc alius post alium, veluti vicario studio, legi-

gibus & statutis sodalitium hoc communiverunt; rerum gestarum annales condiderunt; & solenne convivium, cum grata bene meritorum de nobis commemoratione, instituerunt. Vivite aeternum, illustria nomina! Vestrae, dum stabit honos medicinae, manebunt laudes; stabit autem, quamdiu cura sui tanget mortales, & morbis opportuna reddet corpora in luxum & libidinem proclivis hominum natura. Sed & alios, quos habuimus ejusdem laudis aemulos, silentio premere est nefas; Caldwellum, Gulstonum, Cronium, qui amplissimis honorariis chirurgiae & incisionis studium promoverunt; ut etiam munificentissimum Hamacum, cui viventi aedes nostras, morienti praediorum suorum haereditatem debemus. Ut magnae autem sunt apud bonos virtutis illecebrae, illius praecipue, qua publicae utilitati consulitur; spectata haec

haec medicorum liberalitas, & in commune studia sua conferentium generosus ardor, alios quoque viros, sanguine pariter ac literis illustres, in laudis ejusdem partem attraxit. Nec sequior sexus ἀσύμβολος esse voluit, ut, quibus ob teneram formam plus est in arte nostra praesidii, aliquid etiam ad ejus decus afferre viderentur. Honoratissimae igitur foeminae, regia etiam stirpe illustres, Arabella Stuarta, & Maria comitissa Salopiensis, socia beneficentia, ad levandos sumptus in aedibus nostris emendis factos, pecuniam larga manu donaverunt. His adjungam nobilissimum virorum par, Joannem Lumleium baronem, & Henricum Durnovariae marchionem; quorum ille cum Caldwellello, quem dixi, junxit munificentiam: hic in tanto nos habuit amore, ut non modo bibliothecam dederit, optimis libris instructissimam; sed & inter nos censeri, commi-

mitiis nostris interesse, & rem medicam sedulo procurare voluerit. Omne sane felici! cum & nunc nobis gratulemur optimatam, honoris insignibus illustrissimum, & hos tamen animi magnitudine vincentem, tabulis nostris suo nomine decus & splendorem addidisse.

NON ultra pergam magnorum virorum laudes, quas nec hominis disertissimi vox aequare posset, ingenii culpa imminuere. Humanitatis profecto & scientiae exempla, quae vos, collegae ornatissimi, assidue ostenditis, memoriam illorum quavis oratione longe melius consecrabunt. Etenim dum illorum vestigia premitis, quotidianum illis instauratis laudis monumentum, & prudentis consilii, ac bene collocatae operae testimonium perhibetis perpetuum. Quis praesidem illustrissimum, strenue ac
pru-

prudenter auctoritatem nostram tuentem, suspicit; & Linacri sapientiam haud statim sibi repraesentat? Quis censoribus imperitorum artis perniciosam audaciam coercentibus, & nequa in pharmacis nostris conficiendis fraus fiat providentibus, gratiam habet; vel quaestoris in aerario administrando fidem & frugalitatem laudat; vel omnes vos denique sine malis artibus saluti civium prospicientes, & pro meritis divitiis & honoribus auctos veneratur: nec eorum, qui primi hujus disciplinae fundamenta posuerunt, atque hoc domicilium scientiae condiderunt, benefacta simul honorate praedicat, summisque laudibus in caelum extollit? Maeti igitur este sapientia, viri clarissimi, coeptam viam pergite. Hac enim ratione laudis aeque ac vitae lampada filiis tradetis; atque hi iterum nepotibus; qui, majorum exempla sequentes, collegii hujus jura, decus, & digni

gnitatem, in omne ævum duratura
(ita voveo & auguror) suis etiam
posteris facta tecta conservabunt.

Dixi.

quintum, in omne aequum divinum
(ita voco & angulo) hinc etiam
posteriori parte conclusum.

Dixi

DISSERTATIO

D E

Nummis Quibusdam

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem percussis.

DISSERTATIO

DE

Nummis Quibuldam

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem petitis.

LECTORI S.

CUM inter multos ac varios honores, quos medicis olim tributos fuisse in Oratione mea ostendi, singularis cujusdam, quem a Smyrnaeis acceperunt, ut nomina illorum in nummis ponerentur, mentionem fecerim; quo res ista magis foret perspicua, nummos aliquot ejusmodi e multis aliis, quos apud me conservo, aere incisos, cum singulorum explicatione hic adjicere volui. Ex medicorum enim nominibus, tantis laudibus apud veteres celebratis; deorumque salutarium imaginibus, symbolis artis suae instructis, quae in his nummis conspiciuntur; Smyrnaeos, quo medicae artis professorum famae ac dignitati consulere, eos percussisse, omnes, opinor, aequi rerum aestimatores mecum agnoscent.

FATEN-

FATENDUM est sane magistratuum nomina tam in Smyrnaeorum, quam in aliarum Graeciae civitatum nummis haud paucis comparere; unde viri eruditi, & rei nummariae scientissimi, si qui forte id genus nummi, de quibus hic agimus, in manus eorum devenerint, magistratibus statim adscribentes, inter alios ejusdem (ut ipsi censuerunt) classis in scriniis hactenus collocarunt. Attamen si rem paulo accuratius intueamur, nummos, in quibus magistratuum nomina leguntur, alia nomina, aut aliis saltem insignibus, cum re medica nihil commune habentibus, ornata exhibere percipiemus. Primus autem, quod sciam, Seguinus nummi alicujus Smyrnaei ectypum protulit, cui ulla omnino cum nostris similitudo esse videatur. Is quidem inter alios Smyrnaeorum nummos unum edidit, in cujus altera parte caput Hygiae nostrae persimile adspicitur, quod ipse tamen Apollinis esse statuit; in altera imago sedens, sed velata, & brachiis transversis, nec reliqua adsunt symbola;

ni forsā in lineamentorum ductu, quae temporis injuria evanida fuissent & confusa, sculptor hallucinatus fuisse existimetur. Imaginem autem prytanis, hoc est summi apud Smyrnaeos magistratus, sedentis esse autumat^a. Neque ab illustrissimo Spanhemio, neque a Vaillant, in iis quae ad opera illius scripserunt, hic diversum aliquid affertur; unde eos nihil certius habuisse, quod de nummo isto proponerent, manifesto constat. Alter quoque nummus ab eodem Seguino adducitur, qui hinc Matris Deorum Sipylenae, quae Smyrnae colebatur, caput; illinc stantis Isidis simulacrum repraesentat^b: de quo in Notis ad Dissertationem plura dicendi locus dabitur^c.

VIR igitur reverendus, EDMUNDUS CHISHULL, S. T. B. *cujus*
eximia antiquitatis, omnisque adeo elegantioris

^a Seguini. Select. numm. ant. p. 33.

^b Ibid. p. 32.

^c Vid. Dissert. p. 58. n°. 38.

tioris doctrinae cognitio ex egregiis illius, tum in nummum ΚΚΩΠΙ inscriptum, tum etiam in Sigeam inscriptionem Commentariis, orbi erudito diu jam innotuit, hos nummos primus feliciter explicavit, & quasi postliminio recuperatos medicis restituit. Smyrnae enim largior eorum provenit messis, postquam terra circa Aesculapii templum coepta est dimoveri. Qua occasione etiam erutum fuit, & luci redditum, caput marmoreum, in quo inscribitur, ΜΑΡΚΟΣ ΜΟΔΙΟΣ ΙΑΡΤΡΟΣ ΜΕΘΟΔΙΚΟΣ; item nummus Aristotelis nomen exhibens; ut etiam Hermogenis medici, qui septuaginta septem volumina ediderat, inscriptio. Dum Smyrnae itaque commoratus est, plures huiusmodi nummos comparavit; quos attentiori cura expendens, ex nominibus & figuris inter se collatis ad rem medicam pertinere cito apprehendit. Cum in patriam autem reversus fuit, sermone de medicinae antiquitatibus forte inter nos incepto, pro ea necessitudine, quae diu mihi cum eo fuerat, mentem

tem suam de his nummis mihi statim aperuit; nec id tantum, sed & nummos ipsos, una cum quibusdam in illos observationibus, se dono mihi promisit missurum; quod & haud ita pridem amicissime praestitit. Illius igitur beneficio nova haec ad rei nummariae scientiam accessio prorsus debetur. Cujus etiam de republica literaria optime merendi studio & industria, si vivat modo & valeat, magnum Graecarum antiquitatum, aliorumque veteris aevi monumentorum Corpus, nondum publici juris factum; doctissimis etiam Commentariis, tantoque thesauro dignis, locupletatum; antiquitatis studiosis expectare licebit. Vale.

R. M.

DISSER-

C 2

DISSERTATIO

DE

NUMMIS QUIBUSDAM

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem percussis.

IDEM medicae arti, quod & aliis disciplinis liberalibus, olim usu venisse, ut professores ejus in sectas diversas a diversis, quibus profecti sint, scholis distinguerentur, ex antiquis scriptoribus manifesto constat. Sectae autem Herophileorum, & Erasistrateorum, quae ab auctoribus suis Herophilo & Erasistrato nomen acceperunt, per
seculu-

secula aliquot eximia laude celebra-
 bantur. Hujus rei testis nobis locu-
 pletissimus est Strabo, cujus verba
 hic adscribam. Μεταξὺ τῆς Λαοδικείας καὶ
 τῶν Καρβέρων ἱερόν ἐστι, Μηνὸς Κάρου καλούμενον,
 τιμώμενον ἀξιολόγως. συνέστηκε δὲ κατ' ἡμᾶς
 διδασκαλεῖον Ἡροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος,
 καὶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλαλήθους. κατὰ
 περ ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ τὸ
 τῶν Εἰρασιστρατείων ὑπὸ Ἰκεσίου. νῦν δ' ἔχει ὁμοίως τὸ
 συμβαίνει^a. Haec doctissimus geogra-
 phicorum scriptor. Cum alteram au-
 tem ex his scholis *ad suam aetatem*,
 quo tempore Augustus Caesar impe-
 rium tenuit; alteram vero ad illam,
quae proxime antecessit, permansisse di-
 cat: si a sectarum auctoribus *Herophi-
 lo & Erasistrato*, qui sub initiis Anti-
 ochi Soteris, Syriae regis, florie-
 runt, temporis spatium computemus,
 annos circiter ducentos & sexaginta
 complecti invenietur. Caeterum in
 honorem medicorum, qui alterutri
 ha-

^a Geogr. l. 12. sub finem.

harum sectarum se addixissent, nummos, de quibus tractaturi sumus, percussos fuisse, nomina illis impressa evincent. Etenim tum *Zeuxidem*, tum *Hicesium*, a Strabone hic memoratos, exhibent. Idem quoque de aliis, veterum scriptorum auctoritate, qui eos laudant, in singulorum explicatione postea demonstrabitur.

PRIMUM autem duplicem nummorum seriem, aeneis tabulis incisam, proferemus; quarum altera medicorum nomina, altera varia deorum salutarium simulacra repraesentat. Prior sigillatim explicabitur; posterior quatenus lucis aliquid illa altera, ad cuius illustrationem adjungitur, ex ea foenerari possit. Nummi autem in utraque serie sequenti ratione ordinantur.

Medici in priori serie adducti.

XEUXIS.	N. I.	1, II, III.
HICESIUS.	N. II.	1, II.
APOLLOPHANES.	N. III.	1, II.
IATRODORUS. }	N. IV.	I, II, III. IV.
JASON JASONIS }		
ATHENAGORAS.	N. V.	I, II, III.
SARAPION.	N. VI.	I, II, III, IV.
PASICRATES.		
METRODORUS PASICRATIS.		
HERMOGENES TRICCAE.		

Deorum Salutarium in posteriori serie simulacra..

1. AESCULAPIUS sedens, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ
nullo alio nomine adscripto.
2. Alter priori similis, errore mone-
tarii, ΣΜΥΝΑΙΩΝ.
3. AESCULAPII caput laureatum, in fa-
milias Acilia Latina.

4. SA-

4. SALUTIS caput laureatum, in eadem familia.
5. SALUS, in familia Junia. *Vaillant.*
6. SALUS AUGUSTA, coloniae incertae, in nummo Liviae.
7. SAL. AUG. coloniae Novae Carthagini, in nummo Caligulae.
8. SALUS, in familia Claudia. *Vaillant.*
9. Tessera salutaris, inscripta ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ, cum capite Aesculapii laureato.
10. Tessera salutaris, cum eadem inscriptione, & capite HYGIAE laureato.
11. Caput APOLLINIS MEDICI radiatum, cum HYGIA sedente, & TELESPHORO stante, Hierapoleos Phrygiam inter & Lydiam.
12. APOLLO SALUTARIS stans, in nummo Treboniani Galli.
13. AESCULAPIUS & HYGIA stantes, cum TELESPHORO intermedio, BA-

ΘΗΝΩΝ, in nummo Getae. *Inter num. Gr. Vaill.*

14. AESCULAPIUS sedens, & HYGIA stans, col. Neapoleos Samaritanae, in nummo Philippi senioris. *Vaill.*

15. AESCULAPIUS serpentis specie Romanam advectus, in familia Rubria Latina. *Vaillant.*

16. Caput AESCULAPII sine corona, adjuncto serpente, col. Babbae, in Neronis nummo. *Apud Vaill.*

17. APOLLO CONSERVATOR stans, in nummo Claudii Gothici.

18. Idem, cum inscriptione SALUS AUG. in nummo Gallieni.

19. SALUS stans, cum serpente tripodi circumvoluto, in nummo Hostiliani.

20. Isis cum attributis, & inscriptione SALUS AUG. in nummo Claudii Gothici.

Qui

Qui hos Smyrnaeorum nummos, in priori serie collocatos, animo paulo attentiori consideraverit, ad rem medicam pertinere ut credat, tam a nominibus adscriptis, quam istis, quas exhibent, figuris, facile, opinor, inducetur; quod quo clarius appareat, ad singulorum explicationem jam progrediemur.

N. I.

X E U X I S.

I. NUMMUS aereus moduli tertio majoris, Smyrnae eo tempore percussus, quo ludi annui illic ederentur, *sacri Aesculapici* vocati; de quibus, quanquam multis post annis, in Genethliaco Apellae apud Aristidem fit mentio.

IN adversa nummi area: *Caput muliebri laureatum.*

IN

IN averſa : ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΖΕΥΖΙΣ.
Aesculapius ſedens.

CAPUT iſtud muliebre videtur eſſe
 deae *Hygiae*, *Aesculapii* filiae, ad in-
 ſtar deae *Salutis* in familiis Latinis
Acilia *Claudiaque*^a, corona laurea re-
 dimitum.

DESUNT quidem in hoc noſtro ca-
 pite, quae in iſtis duobus reperiun-
 tur, inauris & monile; ſed pro diver-
 ſo colentium ingenio diverſus perſae-
 pe fuit ejuſdem numinis ornatus. Ut
 igitur *Venus* aliquando ab ipſa *Vene-*
re, ita & *Salus* a *Salute* discrepabat.
Veneri enim in familia *Julia*, n. 11
 & 25. apud *Vaill.* & in *Aemilia*, n. 13
 & 14, nec inauris adest nec monile;
Saluti in familia *Junia* nec inauris nec
 corona^b. Romanis vero imperatri-
 cibus,

a Vid. Tab. ii. n. 3, 4. Tab. iii. n. 8. Corona-
 tos illic aspice *Aesculapium* & *Salutem*; itemque in
 duabus teſſeris ſalutaribus, Tab. iii. 9, 10. *Aescu-*
lapium, & *Hygiam* e muſeo inclyti apud *Eſſexienſes*
Baronetti, *Roberti Abdy*.

b Vid. Tab. ii. num. 5.

tibus, *Salutis Augustae* imaginem praeseferentibus, nulla sunt hujusmodi ornamenta^c. Simulacra interim deorum salutarium, pro diversitate locorum diversis modis efficta, non injucundum erit in Tabula secunda & tertia contemplari.

SUNT autem, qui hoc caput *Apol-
linis* esse statuunt. Neque est, cur
Apollinem abnuamus; Apollinem
nempe Ἰητρὸν, hoc est *Medicum*, vel *Sal-
utare*, quem una cum Aesculapio
jurari voluit Hippocrates^d; & de quo
decantatur illud Ovidianum, Met.
l. i.

Inventum medicina meum est.

Quinetiam huc faciunt certamina,
quorum in inscriptione Ancyrana men-
tio, ἹΕΡΩΝ nempe ΑΓΩΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕ-
ΓΑ-

^c Vid. Tab. ii. num. 6. Tab. iii. num. 7. & Thes.
Brand. vol. iii. p. 617.

^d Ομνυμι Απόλλωνα ἰητρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγίαν, καὶ
Πανάκειαν. Hipp. jusjurand.

ΓΑΛΟΑΣΚΑΗΠΙΕΙΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΥΘΙΩΝ ^e, si talia forte certamina Pythia, Aesculapicis conjuncta, Smyrnae quoque edita putentur. Haec enim pulchram certe occasionem praebere poterant, hinc caput Apollinis, illinc simulacrum Aesculapii, in eodem nummo percutiendi.

SED ut, quod res est, plane dicamus; huic de Apolline sententiae obstat effigies ista muliebris, quae nequaquam Apollini competit. Neque, si vetustas recte intelligatur, persona unquam Apollinis muliebris fuit ^f; quanquam non raro tractanti lyram, & talarem pallam induto, habitus ei muliebris, ut Dianae virilis, tribuatur. Haec enim qui descrip-

^e Vid. inscriptionem Ancyrae adhuc extantem, post Doufam & Cossonium a Tournefortio feliciter exscriptam, atque a Montfauconio editam, Palaeograph. lib. 2. c. 6.

^f Bacchum quidem ἄρρενα καὶ θῆλον Orphica dixere carmina, eumque natura διδύμου Aristides aliique tradidere; at Apollinem semper marem nemo non poetarum celebravit.

scripsere, Ovidius & Tibullus g, marem nihilominus Apollinem manifestato prodidere. Quorum alter sic incipit, Met. l. xi.

Ille caput flavum lauro Parnasside virtus.

Alter vero, l. iii. eleg. 4.

Hic juvenis casta redimitus tempora lauro.

Adde ex Propertio, l. ii. eleg. 23.

Pythius in longa carmina veste canit.

Talis sedet Apollo in lucernis aliquot fictilibus ^h; tali habitu stat in Troadensium & Antiochenorum monumentis.

g Vide eos ad hanc ipsam rem adductos a doctissimo J. C. Schot. in Homericae apotheoseos explicatione Gallicana, pag. 62, 63. Cui tamen minime assentiendum, Domitianum sub Apolline semper juvenile muliebrem esse contendenti; & Catullum sic citanti, Epigr. 64. De Aty: Ego mulier, ego adolescens, &c. cum auctor sine dubio scripserit: Ego puber, ego adolescens, &c. Vide eum pag. 54, & 65.

^h Thes. Brand. Begeri, Vol. 3. post pag. 442.

mentis ⁱ; *Adrii* etiam, & *Augusti*, & *Palatini* nomine, in imperatoria aliquot numismata traductus. At caput Apollinis muliebri ipsi sibi videntur finxisse antiquarii, aut Apollinem semper juvenem pro Apolline muliebri, aut caput aliquod ignotum pro Apollineo venditantes ^k. Sed & isti de Apolline Medico sententiae obstabit corona laurea; obstabit, inquam vel in his nummis, medicorum nomine inscriptis. Corona enim laurea propria quidem Apollinis, sed Vatis, sive Musagetæ, fuit; quo, si Plutarcho

i Vide Troadem & Antiochiam inter colonias Vailant, in Caracalla & Philippo seniore; maremque illic Apollinem, quanquam muliebri habitu indurum, ut in Augusti, Antonini Pii, & Commodi nummis recognosce.

k Censuram hoc nomine meruere Ursinus & Vailant, in familiis Claudia & Volteia. Illud scilicet Callimachi non recte adverterunt.

Καί κεν αἰεὶ καλὸς, καὶ αἰεὶ νέος· ἔποισ' Φοῖβος

Θηλείαις ἐδ' ὅσον ἐπὶ χνόῳ ἦλθε παρειαῖς.

Ut neque illud Phurnuti, De natura deorum, cap. De Apolline: Ἀπόλλων ἄρ' ἦν ἀνεπλάσθη — βῆπαιδος δ' ἡλικίαν ἔχει — κάλλιστος γὰρ ὁφθῆναι. Nihil igitur in Apolline muliebri somniaverunt veteres, nisi figurate solummodo, ob eximiam ejus pulchritudinem & perpetuam juventam.

cho fides, *nunquam utebantur medici* ^l.
 At Apollini Medico, vel, quod idem,
 Soli & Paeani ^m, aut nulla omnino co-
 rona, aut radiata gestabatur. Stat
 igitur Apollo nunc *Salutaris*, nunc
Conservator dictus, non laurea, sed
 strophio revinctus, in Treboniani,
 Claudii Gothici, & Gallieni num-
 mis ⁿ. Idemque radiatam gerit coro-
 nam sub titulo ΑΔΙΑΒΗΝΟΥ, hoc est,
magnifice illustris, in numismate Hiera-
 politano, diis ibi salutaribus, Hy-
 giae & Telesphoro, sociatus ^o.

CAETERUM fatendum est, non
 male Aesculapio etiam Musicum A-
 pollinem in nummis aliquando po-
 tuisse

Ἰ Τὰς ἰατρὰς Ἀσκληπιὸν ἔχοντα ἴσμεν ἡγεμόνα, καὶ Ἀπόλλωνι
 Παιῶνι χρωμένους πάντα, Μουσὴν γένη μὴθ' ἔν. Symposiac. lib. 9.
 quæ est. 14.

^m Eadem opinio [Apollinis] *Sospitalis & Medici dei*
in nostris quoque sacris fovetur. Namque Virgines Vestales ita
indignant: APOLLO. MEDICE. APOLLO. PAE-
AN. Macrob. Saturnal. lib. 1. c. 17.

ⁿ Conferantur nummi Tab. iii. 12. 17, 18..

^o Vid. ejusdem Tab. numm. 11. desumptum e The-
 sauro Britannico Haymiano, Vol. ii. pag. 112. oc-
 currentem etiam apud Tristanum, Patinum, & Har-
duinum.

tuisse sociari. Nam, ut testatur Plato in Ione, *Epidaurii in ludis Aesculapicis rhapsodorum, & cujusvis generis musices, certamina isti suo numini posuere.* Idemque videntur fecisse Colophonii, quorum nummi in antiquariorum scriniis servantur, hinc nostro similem Aesculapium, illinc stantem suum Apollinem, & lyra insignem, ostentantes.

His ita positis, viderit eruditus lector, num caput hoc Apollini, an deae Hygiae sit potiustribuendum; Hygiae, inquam, in urbe Smyrna p,
ut

p Quod de aliis multis urbibus Pausanias, id quoque de urbe Smyrna clare docuit Aristides, Orat. sacr. 3. & 4. ibi nempe in templo Aesculapii, sacrata fuisse sacella & simulacra tum ipsi Aesculapio, tum diis etiam *συνάοις*, Hygiae & Telesphoro. In tertia orat. ita scribit: *Επει δ' ἔλθων εἰς τὸ ἱερόν [templum intellige Aesculapii] γίγνομαι πτεριὼν ἢ τὸν Τελεσφόρον, ἐπέεχεται ὁ νεώκορος Ἀσκληπιακός. — Καὶ παρελθὼν εἰς Ἑγείας κομίζει τὸ χρῆμα ἐνωδίας θαυμαστὸν ὄιον.* In quarta vero: *Εστὶν ὁ τρίπους ὑπὸ δεξιᾷ τῆς θεᾶς εἰκόνας χρυσᾶς ἔχων τρεῖς, μίαν Ἀσκληπιῶ, τὴν δὲ Ἑγείας, τὴν δὲ Τελεσφόρον.* Haec tria numina salutaria, Aesculapium nempe,

ut in Epidauro, Titana, Pergamo, focium cum Aesculapio cultum & commune templum fortitae. Deveniendum igitur ad alteram nummi aream, in qua inscribitur:

ΞΕΥΞΙΣ ΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΕΤΕΙΣ. *Xeuxis* (vel *Zeuxis*, ut fere in editis libris scribitur) *Herophileus*, sicut a Strabone docemur q, magnae istius prope Laodiceam scholae magister, ^rErotiano, ut *Exegeticorum auctor*, laudatur; hic vero ut Aesculapii sacerdos ^s (& forte

pe, Hygiam, & Telephorum in Bagenorum nummo, Tab. iii. n. 13. ab *Cai*o eorum pontifice publicata, contemplare, lector; Aesculapium & Hygiam n. 14. Hygiam vero & Telephorum n. 11.

q Verba sunt Strabonis lib. 12. superius citata: Διδασκαλεῖον Ἡροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεῦξιδος.

r Vide eum in voce Καρμάρω: Ζεῦξις μὲν ἔν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐξηγητικῶν, Iterumque inferius paulo, τὰς περὶ τὸ Ζεῦξιν non sine honore nominat. Sed & consulendus de *Zeuxide* Galenus.

s Sacerdotum Aesculapii dignitas apud Smyrnaeos saepe in sacris Aristidis Orationibus mentionem merita est; ut etiam in inscriptione Smyrnenfi, inter Marm. Oxon. n. 46. Τ. ΚΛ. ΟΥΑΛΕΡΙΟΥ ΔΙΚΙΝΝΙΑΝΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ. Huic, credo, sacerdoti, celebratis ludis sacris Aesculapicis, permessa fuit annua potestas nummos huc spectantes proprio suo nomine signatos emittendi. Porro, ut ex Aristide intel-

ligi-

te ut Smyrnae urbis medicus τ) in-
scri-

ligimus, in Orat. sacr. prim. erat quoque apud Smyrnaeos *Ἀσκληπιακὸς ἰατρός*. Quo titulo nescio quid melius indigitari possit, quam *medicus sacerdos Aesculapii*. Nisi quis malit *Ἀσκληπιακὸν τὸν ἰατρὸν* fuisse ludorum Aesculapicorum medicum, cujus erat athletarum corpora ad certamen praeparare, & mutilata post certamen medicari. Tales apud Gruterum occurrunt in inscriptionibus Latinis ludorum magnorum, factionum item Venetae & Russatae medici, pag. CCCXXXIV, CCCXXXV, CCCXXXIX. Notum est etiam in nummis Asiaticis adscribi sacerdotis nomen cujusvis numinis simulacro; ut in isto Bagenorum, cum Aesculapio, Hygia, & Telesphoro, *ΕΠΙ ΓΑΙΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ*, Tab. iii. n. 13. item in alio Samiorum circa Mercurii effigiem, *ΕΠΙ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ ΙΕΡΕ* — Tournefort. Itin. Epist. x. & in Philadelpheno, qui hinc caput Dianae exhibet, illinc Apollinem sedentem, adscriptis vocibus, *ΕΡΜΙΠΠΟΣ ΕΓΜΟΓΕΝΟΥΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ*, Thesaur. Brit. vol. ii. p. 157. Ubi, ne quis putet pontificatum fuisse summum urbis magistratum, vetat inscriptio Philadelphena nondum vulgata: *ΑΥΡ. ΕΡΜΙΠΠΟΝ, ΕΥΣΤΑΡΧΗΝ. ΙΕΡΕΑ. ΤΗΣ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ — ΑΡΙΧΕΡΑΣΑΜΕΝΟΝ. ΕΝΔΟΞΩΣ — ΑΡΞΑΝΤΑ. ΤΗΝ. ΠΡΩΤΗΝ. ΑΡΧΗΝ. ΕΠΙΦΑΝΩΣ*. Falluntur igitur, qui conspecto in his nummis personae nomine, confestim illud magistratus esse putant. Cum iis, quae hic diximus, conferri etiam possunt, quae infra not. 25, 26. de initiatione quadam & sacerdotio medicorum, ex Aristide & Cassiodoro adferemus. Sed praeter sacerdotium, alios quoque in suis urbibus honores obibant insigniores medici. Unde Ephesii in inscriptione inedita collaudant Asclepiadis filium *ΠΙΣΙΚΚΟΝ. ΦΙΛΟΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΑΡΧΙΑΤΡΟΝ. ΔΙΑ. ΓΕΝΟΥΣ. ΝΕΟΠΟΙΟΝ — ΒΟΥΛΕΥΤΗΝ. κ. τ. λ.*

t Et haec quoque, aequae ac sacerdotium Aesculapii, eminuit apud Smyrnaeos dignitas. Unde in Smyrnenfi

scribitur. Adest enim in eadem area
simulacrum Aesculapii sedentis, apud
 Smyrnaeos *Jovis Aesculapii* u titulo sa-
 crati,

nensi marmore inscriptum est honoris ergo: ΕΥΗΜΕ-
 ΡΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ: pro quo, IEROY inter
 Oxoniensia marmora, p. 301, & Sponii Miscell. pag.
 351. mendose legitur. Vid. Memoriam Cossonia-
 nam pag. 150. De medicis vero urbium & archiatri-
 ad dignitatem istam a loci ordine promovendis, con-
 sulatur Cod. Justin. tit. *De professoribus & medicis.*

u Smyrnaei Aesculapium suum rerum omnium po-
 tentem somniantes *Jovis* titulo insignivere. Ασκληπιῶ
 δυνάμεις μεγάλαι τε καὶ πολλαί, μᾶλλον δὲ ἀπασαι——καὶ Διὸς
 Ασκληπιῶ νῦν ἐκ ἄλλως οἱ τῇδε ἰδρύναντο. Aristides, Hym-
 no ad Aesculapium, & saepius in Orationibus sacris.
 Parem & Serapidis potentiam plerique crediderunt,
 teste Tacito, lib. 4. cap. 84. Unde extat in Gaza
 Medicea nummus ZEYΣ ΣΑΡΑΠΙΣ inscriptus. Smyr-
 naeis vicini Colophonii tutelarem suum Apollinem in
 adversa nummi areā, & in averfa Jovem quoque
 Aesculapium (ut paulo supra observavimus) adjecto
 sacerdotis nomine, percusserunt. Cujus generis esse
 nummum istum licet conjicere, qui inter eos ex Ful-
 vii Ursini bibliotheca publicatos, Pythei nomine in-
 scribitur. Errasse igitur in nummi illius explicatio-
 ne videtur Faber, qui sedentem imaginem ipsius esse
Pythei existimet; quem & poetam Colophonium fuisse
 statuit. Neque minus, opinor, fallitur, cum figu-
 ram in adversa nummi parte lyram tenentem, non
 Apollinem, sed *Musam* esse censeat. Caeterum cum
 alter nummus in Galliae regis thesauro (ut refert Gro-
 novius) voces habeat inscriptas: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΥΘΕ-
 ΟΣ: Pytheus hic utriusque civitatis sacerdotio cu-
 mulatus, nec male forsan ad nostram etiā Smyrnen-
 sium medicorum classem referri posse credatur. Ete-
 nim non inusitatum fuisse pluribus civitatibus insignes
 viros adscribi, inter alia ejus rei documenta tres *At-
 tali sophistae* nummi ostendunt, in quibus inscriptio il-
 la

crati, *caput strophio revincti*^x, *palliat*^y,
smilam, hoc est, gladiolum chirurgi-
 cum, *manu sinistra habentis*^z, *dextram*

VERO

la legitur : ΑΤΤΑΛΟΣ ΣΟΦΙΣΤΗΣ ΤΑΙΣ ΠΑΤΡΙΣΙ
 CMYP. ΛΑΟ. Vid. illustris. Spanhem. De Vesta,
 &c. apud Seguin. p. 341. De *Pytheo* autem consule-
 re licet Gronov. Thes. Ant. Gr. vol. iii. plag.
 d d d d d.

Sedere Jovi proprium, ideoque & Jovi Aescula-
 pio, ut in nostro, & Neapolitanorum nummo, Tab.
 iii. n. 14. Stantem autem Aesculapium Pergameni
 aliique multi coluere. At Smyrnaeus Epidaurio ma-
 gis accessit, de quo Pausanias in Corinth. *Κάθηται*
ἐπὶ θρόνῳ βακχεῖαν κυλῶν.

x Caput strophio revinciri frequentissimum in Jove
 sedente, sed neque rarum erat in aliis quoque numini-
 bus ornamentum. Vid supra not. (n)

y Is fuit Aesculapii habitus, luculenter illud testan-
 te Tertulliano, De pallio cap. 4. *Ipsam hoc pallium*
morosius, inquit, compositum, & crepidae Graecarum Aes-
culapio adulantur.

z Οδ' ἐγχειρίδιον ἔχει ὑπὸ μάλης, de Aesculapio inquit
 Aristides, Orat. sacr. 4. *Εγχειρίδιον* autem hoc *smi-*
lam voco, auctore eodem Aristide, cui apparuit Sera-
 pis, compar Aesculapio numen, *σμίλην τιν' ἔχων,*
ὥσπερ κάθηται ἐν τῷ χήματι. Est vero *smila*, five *smilium*,
 gladiolus *ιατρικὸς γαστρώδης*, quem & *σηθοειδῆ* vocat Hip-
 pocrates; & *ὀξύσειλῆ*, five τὰ *φλεβοτόμα* opponit, libro
 de Morbis secundo. Vide Galeni Exposit. Hippo-
 craticarum λέξεων, in voce *μαχαιρίδι σηθοειδέι*. Latum
 hujusmodi gladiolum medici Herophilei & Erasistra-
 tei in manu Aesculapii sacravere, eo potissimum in-
 dicio tanquam anatomices eum inventorem recolentes,
 & infirmorum per sectiones sanatorem. Tertiam
 enim in Aesculapio potentiam Pindarus hoc modo
 cecinit: *Τὴς δὲ τομαῖς ἔσησεν ὀρθάς.* Pyth. 3. Atque ob
 hanc causam DEO AESCULAPIO ENCHIRI-
 DIUM

vero labia versus admoventis, eoque arcana scientiae medicae^a, & juratum ab ejus candidatis silentium significantis^b. Eminent a dextro latere baculi protensi apex^c, & ante pectus astrum^d.

2.

DIUM ARGENT. dedicatum cernimus, Inscript. Gruter. LXX. 8.

a Arcana suae scientiae habuere medicinae filii, iisdemque sacro sub silentio initiabantur, Pergami praecipue, sub tutela Aesculapii Asiatici, quem eo nomine Μυσαγωγόν appellat Aristides, mirumque in modum extollit jus illud, εἰς Ἀσκληπιῶν τε συμφοιτῆσαι, καὶ τελεσθῆναι τὰ πρῶτα ἱερῶν ὑπὸ τῷ καλλίστῳ καὶ τελεωτάτῳ δαδῶχῳ καὶ μυσαγωγῷ. Orat. De concordia urbium.

b Institutum olim ab Hippocrate jusjurandum, ὃ δ' αὖ ἐν θεωρίᾳ ἢ ἰδίῳ, ἢ ἀκρόσῳ, σιγήσομαι, ad fera usque tempora perduravit. Ita enim in Epistola secunda ad Nepotianum Hieronymus: Hippocrates adjurat discipulos, antequam doceat; & in verba sua jurare compellit; & extorquet sacramento silentium. Cassiodorus quoque in formula comitis archiattrorum, lib. 6 cap. XIX. In ipsis hujus artis initiis quaedam sacerdotii genere sacramenta nos consecrant. Haec igitur sacramenta, digito ad os admoto, cultoribus suis innuit Aesculapius, quod & apud Aegyptios fecit Harpocrates, apud Latinos dea Angerona.

c Baculus iste, quanquam solito aliquanto longior, proprium tamen est gestamen Aesculapii, ut in antiquis apud Choulum & Chauffeum simulacris. Quod vero serpente destituatur, id habet cum simulacro dei Epidaurii commune. Contra autem, ut baculus sine serpente, ita serpens sine baculo Aesculapio nonnunquam adjungitur. Vid. Tab. iii. n. 16. Quod & deae Salutaris fuit insigne diversimode depictum, Ibid. n. 11. 13. 19. & Tab. ii. n. 4.

d Hujusmodi astro solem non improprie designari demon-

2. NUMMUS aereus moduli tertii.
In adversa area: *Caput turritum Matris
Deorum Sipylenae*^c, tutelaris Smyrnaeo-
rum numinis ^f.

IN
demonstrant Elagabali nummi, & sacra Mithrae mo-
numenta; ad solem vero Aesculapium, i. e. *ιατρικὴν
δύναμιν*, referri notum est in gentilium theologia. Sic
igitur Proclus in Timaeum, lib. 1. pag. 49. *Ἀσκλη-
πιὸν ἐν ἡλίῳ θέλειον*. Fuerunt etiam, qui Aesculapium pro
ipso solis numine habuerunt. Unde quaerit non im-
merito Eusebius, Praep. Evang. lib. 3. cap. 11: *Πῶς
δὲ ἡλῖος ὢν [Ἀσκληπιὸς] καὶ αὐτῷ ὁ ἡλῖς ὑὸς πάλιν ἀποφαν-
θείη*; Vide gemmam huc spectantem, in qua imago
Aesculapii, hinc lunula astro, solis symbolo, deli-
neatur, apud Beger. Thes. Brand. vol. 1. pag. 17.

e Eam urbs utraque juravit in Smyrnaeorum & Ma-
gnetum foedere, v. 60, 61, 71. *ΟΜΝΥΩ ΔΙΑ ΤΗΝ—
ΚΑΙ ΤΗΜΗΤΕΡΑ ΤΗΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗΝ*. h. e. *Furo Fo-
vem, Tellurem, & Matrem Sipylenam*. Ubi in Marm.
Oxon. male vertitur: *Furo per terram* &c. Quibus
verbis etiam deceptus videtur illustris Spanhemius,
cum ea adducit, ut civitates istas per *Terram ante alios
deos deasque* jurasse ostendat. De Vesta & prytanibus
Graec. ap. Seguin. p. 362. Nam *διὰ* praepositio in
jurando genitivo casui adjungitur, ut apud Demosth.
Ἀγ' πρὸς ὁμνύειν. Templum ejus nobilissimum, *Μη-
τεῶν* Smyrnaeis dictum, Aristidi vero *ναῶν ὁ κάλλιστος—
τῆς εἰληχίας θεῷ πλὴν πόλιν*, situm, erat in plano urbis pro-
pe portum & gymnasium, templumque in eo Jovis
Aesculapii. Vid. eum, Orat. Smyrn. politic. &
De concord. urb.

f Hoc est, quod voluit Aristides in praenotatis
istis: *τῇ εἰληχίας θεῷ πλὴν πόλιν*. Unde etiam inter deos,
quos S. C. & constitutionibus principum haeredes in-
stitui concessum fuit, enumerari invenimus, *Apollinem
Didymaeum, Dianam Ephesiam, Matrem Deorum Sipylen-
sem*,

IN averſa: Ε ΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΕΥΕΙΣ. Idem ille, qui in priore nummo, *Zeuxis*; hic quoque ut deae *Isidis*, ſanitatís præſidis, ſacerdos, idque ob pompam *Iſiacam* cum ludis *Aeſculapicis* conjunctam. Conſpicitur enim in eadem area *ſimulacrum* Reginae *Isidis* g, ſocium cum Magna Matre honorem h, eandem ac *Aeſculapius* potentiam, i & cele-

ſem, quae *Smyrnae* colitur. Ex corp. Ulp. tit. 22. §. 6.

g Quo jure poſt *Oſirim*, & quanta cum laude regnavit *Iſis*, docet *Diodorus*, lib. 1. Hic igitur regiam ejus dignitatem oſtentat ſceptrum, manu dextra elevatum. Ejus numen unicum (teſte ſeiſſa apud *Apuleium*, *Aſ. aur.* lib. xi.) *multiformi ſpecie*, ritu vario. nomine *multijugo* totus venerabatur orbis. At *Aethiopes*, *Ariique*, priſcaque doctrina pollemes *Aegyptii* appellabant vero nomine *Reginam Iſidem*.

h Multa hoc teſtantur antiquorum monumenta, præcipue in inſcriptione *Gruteriana* xxvii 2. MATRI DEUM ET ISIDI commune fanum. Porro unum utriuſque numen, ſociatis in eodem ſimulacro ſymbolis, colebatur *Romae*, in circo maximo, inſigne capite turrito, leonem in ſublîmi agitans, & ſiſtrum manu attollens Vid. numm. *Neronis* & *Trajanî* apud *Onuph. Panvin.* De lud. circenſ. l. 1. c. 13.

i Eundem quidem ac *Aeſculapius* honorem habuit *Iſis*, ſed & antiquiorem. Nam, teſte *Diodoro*, lib. 1. Φασὶν Αἰγύπτιοι τὴν Ἰσιν φαρμάκων τε πολλῶν πρὸς ὑγίαν εὐρέ-
τιν γέγοναι — διὸ καὶ νῦν τυχεῖσιν ἀθανασίας ἐπὶ ταῖς θεραπέαις
τῶν ἀνθρώπων μάλιστα χαίρειν — εὐρεῖν δὲ αὐτὴν καὶ τὸ τ' ἀθαν-
ασίας φάρμακον — Τὸν δὲ ὦρον μεθερμηνεύμενον φασὶν Απόλλωνα
ὑπάρχειν, καὶ τὴν τε ἰατρικὴν καὶ τὴν μαντικὴν ὑπὸ τ' ἑκείνου Ἰσι-

celebrem in urbe Smyrna cultum fortitae ^k. *Stat illa habitu stolata, caput calatbo ornata^l, dextra manu sceptrum attollens, laeva cippo innixa, eademque victoriolam alatam sustinens, quae & ipsi coronam porrigit, talem scilicet Reginam Isidem recognoscens, qualis in inscriptionibus celebratur, i. e. DOMINAM VICTRICEM, & TRIUMPHALEM. GRUT. LXXXIII, 14. LXXXIV, 2. Adstat ad pedem cippi avis, manifestius in*

Θ διδαχθέντα, ἀπὸ τῶν χρησμάτων καὶ θεραπειῶν οὐρεγνέται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος — τὴν τε ἰδίαν ἐπιδεικνυμένην ἐπιφάνειαν, καὶ τὸ πρὸς διομένους τῶν ἀνθρώπων εὐεργετικὸν — ὅταν πρὸς ταύτην τὴν θεὸν καταφεύγῳσιν. Hinc nata Isidis Salutaris, non minus quam Fructiferae, & Thesmophorae religio; templa Isidis per universam Graeciam templis Aesculapii conjunctissima; inscriptiones Romanae ISIDI SALUTARI; nummi denique (qualis est Claudii Gothici, Tab. iii. 20. cum epigraphe, SALUS AVG.) Isida cum symbolis ostentantes.

^k Memorat quidem Aristides τῆς Ἰσίδος τῆς ἐν τῇ Σμύρῃ ἱερέα, Orat. sacra prima. Et in tertia ait: Ἐλεθύκειν τῇ Ἰσίδι καὶ τῷ Σαράπιδι ἐν τῇ τῆς Ἰσίδος ἱερῷ, λέγων τῆτα ἐν Σμύρῃ γενόμενον. ἐξιώντι δέ μοι τὰ προπύλαια προσεῖρῃσαν χῆνες δύο τῶν ἱερῶν.

^l Horum utrumque Hygiae nostrae & Isidi ex aequo competit, ut videre est in nummis Tab. iii. n. 11, 13, 20.

in aliis nummis consimilibus *anseris* speciem praebens^m.

3 NUMMUS aereus moduli tertio minoris. In adversa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis* nummo.

IN averfa: ΕΜΤΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. Idem ille *Zeuxis* hic etiam, ut deae *Isidis* sacerdos. Adfunt enim in eadem area sacra illa *Ifiaca*, ab antistitibus in pompa *Isidis* attolli & gestari solita; *palmae* nempe *ramus*, & ex cavo aere *manus sinistra deformata*, porrecta *palmula*,ⁿ aequitatis in *Iside* *Thesmophora*

^m Anseres in *Isidis* templo, gratior ei victima futurae, pascebantur. Testatur hoc apud illustriss. Spanhemium, p. 307 minister *Ifiacus* bene anseribus oneratus; & *Artemidorus*, ab eodem adductus, in *Oneirocriticis*, l. 4. c. 85; praeter *Χῆνας τὰς ἱερὰς* *Aristidis* nostri, jam sub nota (k) observatos.

ⁿ Ita scilicet *Apuleius* in *Aur. as. lib. xi.* pompam *Isidis* percurrens: *Ibat tertius [Isidis antistes] attollens palmam auro subtiliter foliatam, nec non Mercurialem etiam caduceum. Quartus aequitatis ostendebat indicium, deformatam manum sinistram, porrecta palmula; quae genuina pigritia, nulla calliditate, nulla solertia praedita videbatur, aequitati magis aprior, quam dextera. Cui quidem plene*
fuc-

ra, five legum præside, indicium^o.

At si quis forte fuerit, qui manum hanc sinistram cestui similiorem putet, & nummum ea ratione ad pugilatum referri malit; id ipsum equidem ab Aesculapii & Hygiae mysteriis nullo modo alienum judicamus. Etenim dormienti cuidam pugili Smyrnaeo^p Aesculapius arcana quaedam pugilatus praemonstrasse dicitur, quibus ille instructus celebrem quendam adversarium pro-

succinit Macrobius, manus sinistrae mysterium non solum ad aequitatis, sed etiam ad salutis officia pertrahens, quod ad noxam sit pigrior, & salutem ea manus promptior largiatur. Saturnal. lib. i. cap. xvii.

o Pari ratione & nummum aureum priori nostro in multis simillimum, Smyrnaei deae Isidi Thesmophorae percussere; hinc matris Sipylenae capite, illinc stantis Isidis figura, & epigraphæ ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ insignitum. Quid enim? ad Prytanes spectabat juris & aequitatis administrationi sub Iside legum præside prospicere. Hanc tamen stantis Isidis figuram Seguinus ad Smyrnam Amazonem, Spanhemius ad Vestam detorsere. Quod quidem citra omnem doctissimorum virorum culpam admissum censeo; cum nempe eorum nummo non adessent certiora illa deae Isidis indicia; in manu dextra sceptrum, ad pedes anser. Vide Spanhemii de hoc nummo, & de Vesta, &c. Diatriben; Diodorum vero Siculum de Iside Thesmophora, lib. i. 39.

ἢ ἐφ' ἡμῶν inquit Aristides, hæc e civitate nostra, non ut alias, nostro tempore.

prostravit, palmamque, ut par erat, praemium victoriae retulit. Vid. Aristid. in *Λαλιᾷ πρὸς Ἀσκληπιόν*.

N. II.

H I C E S I U S.

i. NUMMUS aereus moduli tertio majoris. In adversa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis nummo*.

IN averſa: *ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ*. *Hicesius scholae medicorum Erasistrateae in Smyrna urbe magister fuit*, ut e Strabone supra ostendimus^q; Plinio non parvae auctoritatis habitus, l. xxvii. c. 4. ab Athenaeo quoque saepiuscule^r, & Tertulliano De anima c. 25. laudatus; ut sacerdos Aesculapii hic inscriptus. Adest

^q Vid. pag. 38.

^r Occasione libri ab Hicesio scripti, *περὶ ὕλης h. e. De alimentorum materia*,

Adest enim, ut in primo *Zeuxides* Herophilei nummo, *simulacrum Aesculapii* simili plane typo; nisi quod ante simulacrum non conspicitur *astrum*, neque extat pone humerum *bacillus*; quae non modo in *Zeuxidis*, sed etiam in *Iatrodiri*, & *Athenagorae* nummis comparent. Desunt autem, ut in hoc *Hicesii*, sic in illis quoque *Jasonis*, *Pasicratis*, *Metrodiri*, & *Hermogenis*. At in iis, *Apollophanis*, & *Sarapionis* nomine insignitis, *bacillus* quidem, sed non *astrum*, adspicitur. Ea nimirum apud veteres fuit diversitas in symbolis eidem numini attributis. De qua re nonnihil supra observavimus^s. At quid si dicamus, Herophileos Aesculapio suo *astrum*, ut sectae indicium, Erasistrateos non item, adfinxisse? Mihi sane, quantum ex nummis hactenus inspectis observare potui, vero haud dissimile videtur. Nihil autem certi de hac

re

re in praesentia statuo; sed potius ut conjecturam deliciarum hujusmodi studiosis propono, dum amplior nummorum copia magis exploratum aliquid, ansamque decernendi praebeat.

2. NUMMUS aereus moduli tertii. In adversa area: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenae*, ut in secundo Zeuxidis.

IN averfa: ΕΜΤΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. Idem ille *Hicesius* medicus, hic quoque ut sacerdos *Isidis*; cum *eadem*, ac in parili nummo Zeuxidiano, *stantis Isidis figura*.

N. III.

A POLLOPHANES.

1. NUMMUS aereus moduli tertii.
In

In adversa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis & Hicesii* nummo.

IN averfa: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ ΕΡΟΒΙΤΗΝΟ. *Sedet etiam hic Aesculapius*, ut in iis *Zeuxidis & Hicesii*. *Apollophanes* autem genere *Seleucensis Antiochi magni medicus fuit*, ut discimus a *Polybio*, lib. v. *Qui & eximie regi dilectum fuisse* scribit, idque non artis tantum causa, ut videtur, sed etiam sapientiae & in rebus arduis consilii prudentis. Etenim cum *Antiochus* consultandum amicis proposuit, ecqua potissimum via impressio in *Syriam* esset tentanda, rejectis aliorum sententiis, ea *Apollophanis* omnibus praelata fuit. Floruit *Apollophanes* ann. ante Christum ccxx. Cui nummum hunc tribuerem. Quod ut faciam, eo etiam magis adducor, quia *Apollophanes*, ut *sectator Erasistrati*, a *Caelio Aureliano* memoratur, Acut.
mor-

morb. l. ii. c. 3. *Apollophanem* quoque ut *medicum* laudat Celsus, l. v. c. 18. ut *scriptorem* Plinius, l. xxii. c. 21. In voce autem imperfecta ΕΡΟΒΙΤΗΝΟ. . . latet, opinor, patris nomen. Alter fuit *Apollophanes* Arcas, & is quoque Aesculapii numini addictus, teste Pausan. in Corinth. c. 26.

2. NUMMUS aereus moduli tertii. In adversa area: *Caput turritum Matris Sipylenae.*

IN averfa: ΕΜΤΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ, *Isidis stantis imago*, ut in secundo *Zeuxidis* & *Hicesii* nummo.

N. IV.

IATRODORUS. JASON JASONIS.

QUATUOR nummi aerei, quorum tres priores tribus *Zeuxidianis* omnino similes. In averfa parte inscripti;

ΕΜΤΡ-

ΞΜΤΡΝΑΙΩΝ ΙΑΤΡΟΔΩΡΟΣ, adaptato scilicet ad medicinae professionem *Iatrodo-*
ri nomine.

IDEM & in quarto nummo observare licet, sic inscripto : ΞΜΤΡΝΑΙΩΝ
ΙΑΣΩΝ ΙΑΣΟΝΟΣ: hoc est, *Jason Jaso-*
nis filius. In eadem enim familia vige-
bat ut plurimum medicina, filiis &
filiorum filiis a patribus per manus
tradita. Quo nomine Asclepiada-
rum, h. e. *medicorum gens*, non im-
merito laudatur ab Aristide, ποιησάμενοι
nempe τὰς παῖδας συνεργῆς τε καὶ διαδόχους τῆς
σφητέρας ἐπισήμης——καὶ ἐκ Μαχάονος ἀρξάμενοι
καὶ Ποδαλείρις——τὴν τῷ προγόνῳ διασωσάμενοι τέ-
χνην, ὥσπερ ἄλλοι σύμβολον τῷ γένει. Orat.
in Asclepiadas. E nostris igitur me-
dicis alii sibi titulum assumunt a locis
Aesculapio dicatis, *Tricca* puta, aut
Titana; alii vero a patribus, medici-
nae studio celebratis, ut hic *Jason Ja-*
sonis, item *Metrodorus Pasicratis*, de
quo mox: ne plures jam comme-
moremus. Hinc & apud Latinos,
E teste

teste Plinio, l. xxix. c. i. tum aliae
 quaedam familiae, tum & *Rubria*
 medicinae professione erat celebris.
 Quod & nummus in ea familia testa-
 tur apud *Vaillant*, exhibens Aesculapii
 ab Epidauro sub draconis forma ad-
 ventionem^u; qualis ab Ovidio in
 Metam. xv. celebratur, ab Arnobio
 autem lib. vii. non minore ingenio
 refutatur. *Jasonem*, Menecratis Ny-
 saei filium, Posidonii philosophi e fi-
 lia nepotem, discipulum, & in scho-
 la Rhodensi successorem, memorat
 Suidas in voce *Ἰάσων*. Quem etiam
vitas illustrium virorum, philosophorum
successiones, aliaque scripsisse dicit. Po-
 sidonium autem istum, Stoicum, ac
 Ciceronis praeceptorem Rhodi fuisse,
 in hujus vita tradit Plutarchus. Ve-
 runtamen num *Jason* ille Menecratis
 medicinae etiam operam dederit, no-
 strique *Jasonis* pater fuerit, necne; a-
 liis,

^u Vid. Tab. III. n. 15.

liis , quibus plus sit otii , disquirendum relinquimus.

N. V.

ATHENAGORAS.

TRES alii ex aere, *Zeuxidianis* pariles, inscripti: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ: adjecto *ad pedem cippi prope stantis Isidis figuram*, eoque jam planius delineato, *ansere*. Smyrnae enim in templo Isidis ea avis deae sacra pascebatur; & aegrotans toties Aristides, sanitatis recuperandae ergo, geminos ei anseres immolabat, uti supra ostendimus, p. 57. Quisnam fuerit hic *Athenagoras*, aut quo tempore vixerit, nondum comperimus. Sed cum iidem plane honores, qui *Zeuxidi* & *Iatrodoro*, in tribus ei nummis tribuantur; ut inter Isidis & Aesculapii sacerdotes, ita quoque in medicorum illum numero habere nullo modo dubitavimus.

N. VI.

SARAPION, PASICRATES,
METRODORUS PASI-
CRATIS, HERMO-
GENES TRICCAE.

QUATUOR alii ejusdem generis nummi aerei, in quibus idem ac in prioribus *caput laureatum*, & in area opposita *Aesculapius sedens* conspici-
tur.

I. PRIMUS inscribitur: ΕΜΥΡΝΑΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΩΝ. *Sarapion* hic idem esse potest, qui apud Celsum in prooemio *Serapion* appellatur. E schola *Erasistrati* illum primo prodiisse, ex Caelii Aureliani verbis conjectari licet, qui de tormento loquens, cum *similia Erasistrato ordinasse* dicit. Acut. Morb. l. III. c. 17. Neque his contradicere existimanda sunt, quae Celsus loco jam dicto

dicto tradit: *Serapion primus omnium nihil rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus, in usu & experimentis eam posuit* y. Nihil enim prohibebat, quo minus & *Erasistrateorum* & *Herophileorum* placitis ἐμπειρικὴ etiam admisceretur. Sed & in aliquam multis forte *Serapion* ab *Erasistrato* discessit; ut ab *Herophilo* magister *Herophileae* scholae *Alexander*, Φιλαλήθης inde cognominatus.

2. SEQUITUR ΕΜΠΕΡΙΚΑΙΩΝ ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ. *Pasicrates*, Menodori *Erasistratei* frater, ipse quoque fuit *Erasistrateus*; quod demonstrant duo in eadem nummi area adjecta monogrammata, unum urbis *Smyrnae*, alterum scholae *Erasistrateae*. Legitur autem
E 3 apud

y Haud ignoro sane, quae scribit Galenus, *Introduct. c. 4.* Τῆς ἐμπειρικῆς περὶ τῆς Φιλῆος Κω, ὁ πρῶτος αὐτὴν ἀπολεμονόμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἰρέσεως, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν ἐξ Ἡροφίλου, ἢ καὶ αἰτίας ἐγένετο — Μὲν δὲ Φιλῆος ἐγένετο Σεραπίων Ἀλεξανδρεὺς. At Cello hic, ut multo antiquiori, fides potiori jure debetur.

apud Athenaeum , l. ii. c. 18. Μηνό-
 δαρς ὁ Ερασις ἐλάττει, Ἰκεσίς φίλς. Et in
 inscriptione Ancyra : ΚΑΠΙΤΩΝΙ ΠΑ-
 ΣΙΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΜΗΝΟΔΩΡΟΣ ΤΙΟΙ
 ΑΤΤΟΥ. *Pasicratem* etiam *De re chirur-*
gica auctorem memorat Oribasius, lib.
De machinament.

3. Huic tertius affinis, ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ
 ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΣ ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ : hoc est, *Me-*
trodorus Pasicratis filius. Unde inno-
 tescit in familia Pasicratea professorum
 successio.

4. ΑΓΜΕΝ claudit ΞΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟ-
 ΓΕΝΗΣ ΤΡΙΚΚΑΣ. *Hermogenes* autem ,
Tricca nomine adscripto, natalitia sua
 in ea urbe notari voluit; ideo forte,
 quia urbs Tricca non solum Aescula-
 pio sacra, sed & eidem natalis fuit.
 Sic enim oraculum ab ipso Aesculapio
 editum :

Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἥκω θεός, ὃν πότε μήτηρ

Φοῖβω ὑπευνασθεῖσα κύει σοφίης βασιλῆα,

Ἰδεῖν ἱητορείης Ασκληπιόν. Euseb. Praep. eu-
ang. l. iii. c. 14.

Tricca igitur urbs *Theffaliae*, & vicina
ei *Ithome*, tanquam patria & ditio
Asclepiadarum, hoc est *Aesculapii* fi-
liorum, *Podalirii* & *Machaonis*, ab
Homero in *Catalogo* celebrantur, Il.
β. v. 729.

Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,

Σῶν αὖθ' ἠγείσθην Ασκληπιὸς δύο παῖδε.

Hermogenem autem medicum *Erasistrat-
eum* laudat *Galenus*. Item *Hermoge-
nis medici*, *Charidemi filii*, meminit in-
scriptio lapidis *Sherardiani*, qui *Smyr-
nae* prope lacum *Alco bonar* dictum,
ubi gymnasium olim fuerat, & tem-
plum *Aesculapii*, reperiebatur.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΙΗΤΡΕΙΗΝ ΑΝΑΓΡΑΨΑΣ
 ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΕΤΕΣΙΝ ΚΑΙ ΙΣΑΙΣ ΕΠΙ
 ΒΥΒΛΟΙΣ
 ΣΥΝΕΓΡΑΨΕ ΔΕ ΒΥΒΛΙΑ-ΙΑΤΡΙΚΑ ΜΕΝ-ΟΒ
 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΕ-ΠΕΡΙ ΖΜΥΡΝΗΣ-ΑΒ
 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΣΟΦΙΑΣ-Α-ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ-Α
 ΑΣΙΑΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒ-ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒ ΓΔ-
 ΝΗΣΣΩΝ-Α
 ΑΣΙΑΣ ΣΤΑΔΙΑΣΜΩΝ-Α-ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗΣ-Α
 ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ-ΑΒ-
 ΠΙΝΑΞ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΖΜΥΡΝΑΙΩΝ ΔΙΑΔΟΧΗ
 ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΥΣ *

*Nostrum igitur Hermogenem cum esse,
 qui, ut septuaginta septem librorum auctor,
 in hoc lapide celebratur, eo magis ve-
 risimile videtur, quia patrem quoque*
Cha-

*z Nequis forsan erraret in numero librorum, quos
 inscriptio memorat, computando, totam hic Latine
 conversam subijcere visum est.*

Hermogenes medicus, Charidemi filius, annos

Undecies septem, libros totidemque peregit.

Conscripsit autem libros—medicos quidem—LXXII.

Historicos vero—de Smyrna—tom. I, II.

De Homeri sapientia—tom. I—& de patria—I.

*Strukturarum Asiae—tom. I, II—strukturarum Europae—I,
 II, III, IV—insularum—I.*

Asiae stadiasmorum—tom. I—& Europae—I.

Stratagematum—tom. I, II.

Tabula Romanorum & Smyrnaeorum successione temporum.

Charidemum Erasistrateum fuisse testatur Cael. Aurelianus, Acut. morb. l. iii. c. 15. ubi *Caridemus* scribitur.

Alii non pauci in nummis plane paribus pari modo inscripti reperiuntur, quos aera haec Smyrnaca non inhonoratos posteritati tradunt. Quos autem prae manibus habemus, praeter alios aliis memoratos, aut in eruditorum scriniis reconditos, sunt, qui sequuntur. *Artemidorus* Sidenfis, quem Caelius Aurelianus, ut *Erasistrati sectatorem*, haud semel commemorat. Etiam *Hippias Artemidori*. Item *Moschus Moschi*: & de *Moschi* quidem *malagma* apud Celsum legimus, l. v. c. 18. *Diogenes* etiam: idem, ut conjicere licet, cujus *purgatorii pituitam ducentis* meminit Aetius, Tetrab. i. ferm. 3. c. 109. Item *Hermocles Pythae*: ejusdem forsan *Pythae* filius, de quo supra mentionem fecimus, p. 52. *Apollonius* quoque (*Mus*,

ut fas est credere) Straboni l. xiv. *Herophileus*, *Heraclidae* condiscipulus; & ejusdem sectae *Demetrius*, ut scribit Cael. Aurelianus, *Acut. Morb.* l. iii. c. 7. Etiam *Charicles*, nomen *medici* apud Galenum. Nec non *Apollodorus*, cujus nominis plures *medici* a Plinio memorantur. Praeterea *Potamon* & *Meneclides*, non infueta Smyrnaeorum nomina, ut in foedere illorum cum Magnetibus videre est, *Marm. Oxon.* p. 6. & 17. His accedunt *Aristomenes*, *Arriadaeus*, *Callistratus*, *Conon*, & *Pyrrhus*. Denique tres alii, quorum singuli *astro* adornantur, *Metrodorus* alter, *Eucles*, & *Leontiscus*. Horum aliqua fortasse nomina veterum medicorum libros excutientibus occurrent; caeteris silentio praeteritis, quia nullo nobili invento apud suos claruere.

EXTINCTIS denique scholis, quae Smyrnae urbi medicos, Aesculapio sacerdotes praebuere, successit alius
ru-

rudior multo nummus Aesculapicus, mutato aliquantulum simulacro, nec expresso sacerdotis nomine; quem quidem ad priores illos elucidandos adhiberi curavimus, Tab. II. n. 1, 2. Is nobis ante oculos palam videtur sistere ipsissimum illum, quem Tertullianus depinxit, Aesculapium: hoc est, cum *pallio morosius composito*, & *crepidis Graecarum*. Caput etiam non jam *strophio*, ut nonnulli ex jam descriptis nummis; sed, ut alii ex iisdem, quodam quasi *pileo* obtectum monstrat. Et *pileatum* quidem *Aesculapium* jam olim protulit Baldus Angelus Abbatius in opusculo De vipera, Urbini edito, ann. 1589; recentius vero clarissimus Vaillant in coloniae Corinthiorum nummo, valetudinario isti L. Aelio Caesari dicato. Hujusmodi autem seu *pilei*, seu *coronae* (alterutrum enim non improprie dixeris) tum nomen ipsum, tum similitudo, ad haec usque tempora pervenit. ΚίφϞ enim Mes-

seniaca, i. e. Asclepiadarum lingua vocabatur, teste in Laconicis Pausania, cap. ult. Hinc Celticum *coif*, Italicum *cuffia*, Graecum hodiernum $\kappa\epsilon\phi\acute{\alpha}$. Et ut pars ejus anterior in laudato Aelii Caesaris nummo; ita posterior in Goari Euchologio Graeco, pag. 157. conspicienda extat. Hanc simulacri mutationem, aliorumque in Aesculapii templo innovationem, non obscure innuit Aristides, studiosus ejus, si quis alius, & devotus cultor. Εδόκεν, inquit, ἐν προπυλαίοις εἶναι τῷ Ασκληπιῷ, καὶ προϊόντων λόγος μνησθῆναι, ὅσα δὴ καὶ πρὸς τὸ ἱερόν τυγχάνοι κεκινημένα-----καὶ ὁρῶ ἄγαλμα ἕτερον, ἀντὶ τῷ παλαιῷ, κατηφές. Orat. sacr. prim.

HAEC, ni fallor, in praesentia sufficient ad hos nummos medicis vindicandos. Si quis autem objiciat, jus illud nomen suum in nummis inscribendi, ut sacerdotes potius, quam medicos, eos habuisse: ut is secum re-

reputet volumus, tum Isidem, tum Aesculapium, divinos suos honores medicae arti primum debuisse. Itaque cum templis, sacrisque ritibus illos, tanquam numina, Smyrnaei adornaverint, medicosque potissimum ἱερείας, seu potius ἀρχιερείας (quibus nummos hujusmodi percutiendi potestas concessa videtur) ipsis eligere voluerint; artis causa, quam cum diis istis communem habuerunt, decus utrumque in eos collatum fuisse merito judicari potest. Neque enim summi sacerdotii dignitas perpetua, sed annua tantum fuisse videtur. Certe de summo *Syriae Deae*, h. e. *Matris Deorum*, sacerdote id disertim testatur Lucianus.

Ἀρχιερεὺς, inquit, ἅλλ᾽ ἐκάστῃ ἔτεσσι ἐπιγίγνεται. Atque hinc opinor, facile apparebit, quemadmodum omnes medici, quibus nummos adscripsimus, munus hoc gerere potuissent; cum ex alterutra scholarum, quas memorat Strabo, profecti, fama nomi-
nis

nis postea quidam ad illud fuissent ar-
cessiti, licet alias forsan longe a Smyr-
na urbe artem suam exercerent.

F I N I S.

Medici Herophilei aut
Smyrnaeorum
Tab. I.

Erastistratei in Nummis
Signati

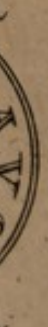
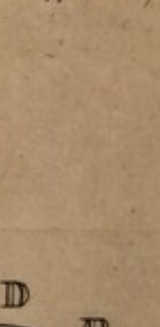
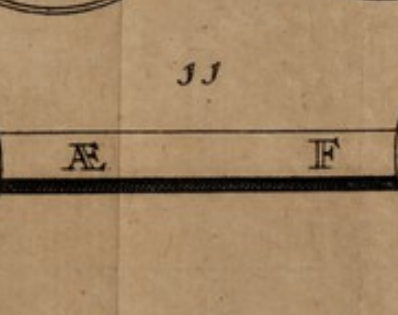
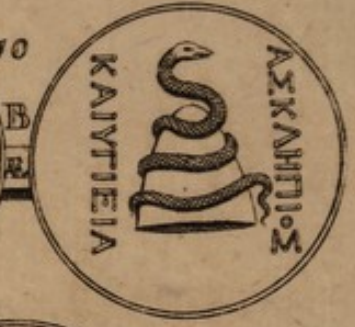
Nommi Vary ad Aesculapium, Hygiam, Telesphorum et Apollinem medicum spectantes.

Familia Iunia

Iulia Augusta

Treboniani

Philippi Sen.

Claudij Gothici

Gallieni Aug.

Hostuliani

Claudij Gothici

